

YÖNETMELİK

Hazine ve Maliye Bakanlığından:

BİREYSEL EMEKLİLİK ARACILARI HAKKINDA YÖNETMELİK**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, emeklilik şirketleri tarafından katılımcı ve işverenlere sunulan emeklilik sözleşmelerinin kurulmasına aracılık edecek kişilerde aranacak niteliklere, bu kişilerin faaliyetlerine, çalışma esaslarına, satış yetkilerine, tabi tutulacakları sınav ve eğitim programları ile bu kişiler için tutulacak sicile ve verilecek lisansa ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 11 ve 20/A maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Hazine ve Maliye Bakanlığını,
 - b) Bireysel emeklilik aracı: Emeklilik sözleşmelerine aracılık eden gerçek kişiyi,
 - c) Emeklilik gözetim merkezi: 4632 sayılı Kanuna göre Bakanlıkça emeklilik gözetim merkezi olarak görevlendirilen tüzel kişiyi,
 - ç) Güvenli elektronik iletişim aracı: Kısa mesaj, elektronik posta, internet, telefon, faks gibi saklanabilir her türlü iletişim yöntemini,
 - d) İşveren: 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamındaki işveren ve işveren vekillerini,
 - e) Katılımcı: Emeklilik sözleşmesine göre ad ve hesabına emeklilik şirketi nezdinde bireysel emeklilik hesabı açılan gerçek kişiyi,
 - f) Lisans: Sınavlarda başarılı olunması hâlinde emeklilik gözetim merkezi tarafından verilen ve mesleki yeterliliği gösteren belgeyi,
 - g) Sınav: Mesleki yeterlilik ile bilgi ve becerilerin ölçülmesi amacıyla emeklilik gözetim merkezi tarafından düzenlenen bireysel emeklilik araçları sınavını,
 - ğ) Sicil: Emeklilik gözetim merkezince tutulan Bireysel Emeklilik Aracıları Sicilini,
 - h) Şirket: 4632 sayılı Kanuna göre kurulmuş emeklilik şirketini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Bireysel Emeklilik Aracılarında Aranacak Nitelikler ve Sınava İlişkin Usul ve Esaslar****Bireysel emeklilik araçlarında aranacak nitelikler**

MADDE 4 – (1) Bireysel emeklilik aracı olacak kişilerde aşağıdaki nitelikler aranır:

- a) Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olmak.
- b) 4632 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendinin (3) numaralı alt bendinde belirtilen suçlardan mahkûm olmamak.
- c) Müflis veya konkordato ilan etmiş olmamak.
- ç) Aşağıda belirtilen şartlardan en az birine sahip olmak:
 - 1) En az dört yıllık yükseköğretim kurumu mezunu olmak.
 - 2) İki yıllık bankacılık, sigortacılık, borsa ve finans, finans, işletme, maliye, menkul kıymetler ve sermaye piyasası, muhasebe, para ve sermaye yönetimi, pazarlama ve satış yönetimi ön lisans programlarından veya Bakanlıkça uygun görülen benzer eğitim içeriğine sahip programlardan mezun olmak.
 - 3) Lise veya dengi okul mezunu olmak ve şirketlerde, sigorta şirketlerinde, sigorta acentelerinde, sigorta brokerlerinde, bankalarda, sermaye piyasası aracı kurumlarında veya Bakanlıkça uygun görülen benzeri malî kuruluşlarda şirket personeli olarak sınav başvuru tarihi itibarıyla son üç yıl içinde toplam en az bir yıl süreyle çalışmış olmak ya da Bakanlıkça uygun görülen kamu istihdam programları kapsamında bireysel emeklilik aracılığına ilişkin kurs ve stajı başarıyla tamamlamış olmak.
 - d) Sınavda başarı göstermiş olmak.

(2) Şirket bünyesinde veya dışında, şirket adına katılımcı ve işverenlere sunulan emeklilik sözleşmelerine ilişkin olarak pazarlama ve satış faaliyetlerini çağrı merkezi, müşteri ilişkileri ve benzer isimler altında yapanların da bireysel emeklilik aracısı olması gerekir.

Sınava ilişkin usul ve esaslar

MADDE 5 – (1) Bireysel emeklilik aracısı olmak isteyenler, 4 üncü maddedeki nitelikleri taşımak kaydıyla, mesleki yeterlilik ile bilgi ve becerilerinin ölçülmesi amacıyla emeklilik gözetim merkezi tarafından düzenlenen sınava tabi tutulur.

(2) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen programlarda öğrenimine devam edenler de sınava girebilir. Bu kişiler için sınavın geçerlilik süresi, sınav sonuçlarının açıklandığı tarihten itibaren bir yıldır. Bu süre içinde mezuniyet belgesini emeklilik gözetim merkezine ulaştırmayan kişilerin sınav sonucu geçersiz sayılır.

(3) Sınav ücreti, sınav başvurusuna ait duyurunun yapıldığı tarihte geçerli olan aylık brüt asgari ücretin yüzde yirmi beşini geçmemek kaydıyla, Bakanlığın uygun görüşü alınarak emeklilik gözetim merkezi tarafından belirlenir.

(4) Başvuruların incelenmesi, sınavın kapsam ve koşulları ile sınavın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlığın uygun görüşü alınarak emeklilik gözetim merkezi tarafından hazırlanacak Sınav, Sicil ve Lisans İşlemleri Kılavuzunda belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Lisans, Satış Yetkisi ve Sicile İlişkin Esaslar

Lisans

MADDE 6 – (1) 4 üncü maddenin birinci fıkrasında sayılan nitelikleri haiz olanlara emeklilik gözetim merkezince lisans belgesi düzenlenir. Lisans belgesinin içeriği, Bakanlığın uygun görüşü alınarak emeklilik gözetim merkezi tarafından belirlenir.

(2) 5 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında sınava giren ve başarılı olan adayların, sınav sonucunun açıklandığı tarihten itibaren bir yıl içinde emeklilik gözetim merkezine başvurarak lisans alması gerekir.

Satış yetkisi

MADDE 7 – (1) Sınavda başarılı olarak lisans alan kişiler, satış yetkisi almak suretiyle faaliyete başlamak için sözleşmelerine aracılık edeceği şirket tarafından, emeklilik ürünlerine ilişkin verilecek eğitimleri başarıyla tamamlamak zorundadır.

(2) Satış yetkisi almak için şirket tarafından, aracılık yapacak kişiye ilişkin olarak aşağıdaki belgeler ile birlikte emeklilik gözetim merkezine başvurulur:

a) Başvuru tarihinden en fazla altı ay önce alınmış arşiv kaydı içeren adli sicil belgesi.

b) Adına bireysel emeklilik aracılığı yapacağı şirketin emeklilik ürünlerine ilişkin eğitimlerini tamamladığına dair belge.

c) Yabancı uyruklular için çalışma izin belgesi.

(3) Bakanlıktan faaliyet ruhsatı almış sigorta brokerleri nezdinde çalışan bireysel emeklilik aracıları, temsil ettikleri katılımcı veya işverenler için teklif alacakları şirketlerden ikinci fıkranın (b) bendinde yer alan belgeyi almak kaydıyla, belge aldığı şirketlerden biri aracılığıyla satış yetkisi başvurusu yapar.

Sicile kayıt ve izleme

MADDE 8 – (1) Lisans almaya hak kazanan kişiler, sicil numarası verilmek suretiyle emeklilik gözetim merkezi nezdinde tutulan sicile kaydedilir.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, sicil kaydını elektronik ortamda tutar, günceller ve bireysel emeklilik aracılarının faaliyetlerinin elektronik ortamda izlenmesine ilişkin altyapıyı oluşturur ve işletir.

Satış yetkisi ve sicil numarasının kullanımı

MADDE 9 – (1) Bireysel emeklilik aracısı, aracılık faaliyeti kapsamında yaptığı her türlü iş ve işlemde ve Bakanlık tarafından gerekli görülen her türlü bilgi ve belgede sicil numarasını kullanır.

(2) Bireysel emeklilik aracısı, satış yetkisi ve lisansı olmaksızın emeklilik sözleşmesine aracılık edemez ve satış gerçekleştiremez. Şirketler, bu konuda gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(3) Bireysel emeklilik aracısı, şirket adına katılımcılarla yapacağı her türlü iş ve işlemde, satış yetkisinin ve lisansının olduğunu tevsik edici bilgi ve belgeleri ibraz etmek zorundadır.

(4) Sicile kayıtlı bireysel emeklilik aracısının şirketle yaptığı hizmet veya aracılık sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi hâlinde, bu durum şirket tarafından yedi iş günü içinde emeklilik gözetim merkezine iletilir. Bildirimin emeklilik gözetim merkezine ulaşmasını müteakip iki iş günü içinde aracının satış yetkisi emeklilik gözetim merkezi tarafından iptal edilir.

Sicile ilişkin diğer hususlar

MADDE 10 – (1) Sicil kaydına ilişkin veri tabanında yer alan bireysel emeklilik aracısı hakkındaki lisans iptali ve diğer yaptırımlara ilişkin bilgiler, Bakanlığın uygun görüşü alınarak şirketlerle paylaşılabilir.

(2) Emeklilik gözetim merkezi, kurumsal internet sitesinde, bireysel emeklilik araçlarının lisans ve satış yetkisine ilişkin bilgilerin sorgulanabileceği bir sicil sorgulama hizmeti sunar. Bu hizmete ilişkin usul ve esaslar, Sınav, Sicil ve Lisans İşlemleri Kılavuzunda belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma Esasları ve Yaptırımlar

Bireysel emeklilik aracılığı faaliyetine ilişkin çalışma esasları

MADDE 11 – (1) Bireysel emeklilik aracısı, yapacağı her türlü tanıtım, pazarlama, satış ve benzeri faaliyetinde ilgili mevzuatta belirlenen esaslara uyar, yürüteceği iş ve işlemlerde mesleğin icaplarına ve iyi niyet kurallarına uygun hareket eder, katılımcı ve işverenin hak ve menfaatleri ile bireysel emeklilik sisteminin işleyişini tehlikeye sokabilecek hâl ve davranışlardan kaçınır.

(2) Bireysel emeklilik aracısı, katılımcının yaşı, gelir düzeyi ve beklentilerine göre, sistemin uzun vadeli yapısını da dikkate alarak katılımcıya gerekli bilgileri verir, uygun tavsiyelerde bulunur ve katılımcının istek ve talepleri doğrultusunda ihtiyaç duyulan belgeleri düzenler.

(3) Bir şirketi temsil eden bireysel emeklilik aracısı, sadece bu şirket adına bireysel emeklilik aracılığı faaliyetinde bulunabilir.

(4) Bireysel emeklilik aracısı, 4632 sayılı Kanuna göre denetim yapmaya yetkili olan merci ve kişilere, görevleriyle ilgili istenecek her türlü bilgiyi vermek ve bütün hesap, kayıt, defter ve belgeleri ibraz etmekle yükümlüdür.

(5) Bireysel emeklilik aracısı, aracılık faaliyetini doğrudan şirketle veya çalıştığı banka, sermaye piyasası aracı kurumu, sigorta acentesi veya brokerinin şirketle tesis edeceği ilişki çerçevesinde yürütebilir. Bu kurum ve kuruluşlar, bünyelerinde çalışan bireysel emeklilik araçlarının bu Yönetmelikte yer alan esaslara uygun hareket etmesini sağlayacak tedbirleri almakla yükümlüdür.

(6) Bakanlıktan faaliyet ruhsatı almış sigorta brokerleri nezdinde çalışan bireysel emeklilik araçları, temsil ettikleri katılımcı ve işverenler için birden fazla şirketten teklif alabilir.

Tamamlayıcı eğitim programı

MADDE 12 – (1) Bireysel emeklilik aracısının, mesleki yeterlilikleri ile bilgi ve becerilerinin devamlılığını sağlamak amacıyla emeklilik gözetim merkezi tarafından düzenlenen ve katılımın aracı bazında takip edildiği tamamlayıcı eğitim programına, ilk olarak lisans alma tarihinden itibaren iki yıl içinde, takip eden dönemlerde ise yılda bir kez katılması gerekir.

(2) Tamamlayıcı eğitim programına katılım sağlamak, bireysel emeklilik aracısının sorumluluğundadır. Bununla birlikte, şirketler, emeklilik sözleşmelerine aracılık eden veya bunları şirket adına yapan bireysel emeklilik araçlarının tamamlayıcı eğitim programına katılımının sağlanması konusunda gerekli tedbirleri alır. Emeklilik gözetim merkezi, her ayın on beşinci gününe kadar tamamlayıcı eğitim programının ilgili dönemine katılım için son tarihi bir sonraki ay içinde olan bireysel emeklilik araçlarına ilişkin listeyi, kurumsal internet sitesinde yayımlar.

(3) Tamamlayıcı eğitim programına katılmayan bireysel emeklilik aracısının satış yetkisi emeklilik gözetim merkezi tarafından iptal edilir.

(4) Bu şekilde satış yetkisi iptal edilen bireysel emeklilik aracısının satış yetkisini tekrar alabilmesi için güncel tamamlayıcı eğitim programına katılması ve satış yetkisi başvurusunda bulunması gerekir.

(5) Tamamlayıcı eğitim programının kapsamı, süresi, düzenlenme şekli ve benzeri hususlara ilişkin usul ve esaslar Sınav, Sicil ve Lisans İşlemleri Kılavuzunda belirlenir.

Bireysel emeklilik aracısının yapamayacağı işler

MADDE 13 – (1) Bireysel emeklilik aracısı, hiçbir surette giriş aidatı, katkı payı veya benzeri adlar altında tahsilât yapamaz, emeklilik sözleşmesi çerçevesinde katılımcı ve işveren ile hiçbir para alışverişinde bulunamaz, katılımcı veya işveren adına aktarım işlemi yapamaz, katılımcı adına fon tercihi ve fon dağılımı değişikliği yapamaz, katılımcıya belli bir getiri sağlanacağına ilişkin yazılı veya sözlü hiçbir taahhütte bulunamaz, bu konuda yazılı veya sözlü garanti veremez ve katılımcının sözleşmeden doğan diğer haklarını katılımcı adına kullanamaz.

Lisans iptali ve diğer yaptırımlar

MADDE 14 – (1) Aşağıda yer alan hususların tespiti hâlinde bireysel emeklilik araçları hakkında bu madde kapsamında gerekli işlemler uygulanır:

a) Tamamlayıcı eğitim programına aralıksız üç dönem katılmadığı tespit edilenlerin lisansı başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilir. İptal kararı, emeklilik gözetim merkezince bireysel emeklilik aracısına ve varsa şirkete yazılı veya güvenli elektronik iletişim araçları ile bildirilir.

b) Satış yetkisi olmadan işlem yaptığı tespit edilenler uyarılır. Aynı fiilin tekrarı hâlinde bu kişilerin lisansı iptal edilir.

c) Satış yetkisini başkasına kullandıranlar ile yetkisiz kişilerce yapılmış satışları kendisi yapmış gibi gösterdiği tespit edilenlerin lisansı iptal edilir.

ç) 11 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket ettiği tespit edilenlerin lisansı, fiilin önemine ve sürekliliğine göre; üç aydan on iki aya kadar askıya alınır ve satış yetkisi durdurulur. Lisansın askıya alınmasını gerektiren fiilin üç yıl içinde tekrarı hâlinde bireysel emeklilik aracısının lisansı iptal edilir.

d) 13 üncü maddeye aykırı iş ve işlem yaptığı tespit edilenlerin lisansı iptal edilir.

e) Sicile kayıt için bu Yönetmelikte aranan şartları haiz olmadığı veya sonradan kaybettiği anlaşılanların lisansı iptal edilir.

f) Bireysel emeklilik aracıları olarak çalışırken yapmış olduğu işlemlerden dolayı ilgili Cumhuriyet başsavcılığına intikal ettirilen bir ihbar veya şikâyet sonucunda, mahkûmiyetine karar verilen ve bu kararı kesinleşen bireysel emeklilik aracısının lisansı iptal edilir.

(2) Birinci fıkranın (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen işlemler uygulanmadan önce ilgili kişilerin savunması, emeklilik gözetim merkezi tarafından alınır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılı bireysel emeklilik aracılığına engel suçlardan mahkûmiyete dair kesinleşmiş mahkeme kararının varlığının tespiti hâlinde savunma alınması şart değildir. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğinden itibaren bir ay içinde savunma gönderilmemesi hâlinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir. Savunmanın emeklilik gözetim merkezine ulaştığı tarihi veya savunma hakkından feragat edildiği hâllerde süre bitimini müteakip bir ay içinde tamamlanan değerlendirmenin sonucu, emeklilik gözetim merkezi tarafından Bakanlığa bildirilir. Evrakların eksiksiz olarak ulaşmasının ardından Bakanlık tarafından nihai karar verilir ve emeklilik gözetim merkezine iletilir. Bakanlıkça verilen karar, emeklilik gözetim merkezince bireysel emeklilik aracısına ve varsa ilgili şirkete yazılı veya güvenli elektronik iletişim araçları ile bildirilir.

(3) Lisansı iptal edilen bireysel emeklilik araçları, lisans iptaline dair bildirimden kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren üç yıl içinde açılacak sınavlara giremez. Birinci fıkranın (a) bendine dayanarak gerçekleştirilen lisans iptali işlemleri için bu hüküm uygulanmaz.

(4) Kendi isteği ile meslekten ayrılan bireysel emeklilik araçlarının lisansı, aracının veya bir şirketin adına aracılık yapan araçlar için ilgili şirketin emeklilik gözetim merkezine yapacağı bildirimden itibaren iptal edilir.

(5) Bu maddeye göre yapılacak tebligatlar, güvenli elektronik iletişim araçları ile veya yazılı olarak bireysel emeklilik aracısının emeklilik gözetim merkezine bildirdiği en son posta adresine yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Aracı Portalı

MADDE 15 – (1) Emeklilik gözetim merkezi, bireysel emeklilik araçlarının sınava başvuru aşamasında kaydolacakları, sınav, sicil ve tamamlayıcı eğitime ilişkin olarak araçların ve şirketlerin iş ve işlemlerini yürütecekleri, sonuçları takip edecekleri, araçlar ve şirketler ile her türlü bilgi alışverişinin sağlanacağı bir Aracı Portalı oluşturur.

(2) Bireysel emeklilik araçları, lisans belgelerini Aracı Portalı üzerinden temin eder.

(3) Aracı Portalının oluşturulmasına ve kullanımına dair usul ve esaslar Bakanlığın uygun görüşü alınarak, emeklilik gözetim merkezi tarafından belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 16 – (1) 29/8/2009 tarihli ve 27334 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bireysel Emeklilik Araçları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.